

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Etsi bellis non solùm inchoandis, sed etiam gerendis magna opus sit, & prudentia & cautela; non tamen omnia damnanda esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

mento varias res voluit. Unde Mausortem veteres nominauerunt bellum, in cuius manu est, suscipere non deponere. Initia belli penes principes sunt, exitus penes fortunam, seu veriùs Deum, cuius voluntatem erga nos, non sine causa ignoramus: videlicet nescij, quam apud eum gratiosissimus. Itaque non secus, quam pecunia nostro arbitrio alea exposita, illico alieni fit iuris, incertum cui cessura sit: Ita princeps & tota ditio in sortem euentus conijcitur, moto bello. Quam multos paenituit belli vel prosperè cepti? Nec vlla Respublica instabilior est, quam que saepe mouet arma. Quoties in extremum discrimen Athenae uenerunt? à Persis exusta, à Lacedaemonijs oppressa, ac spoliata manibus: à Philippo fracta, ab altero Philippo afflicta: à Mitthridate occisa: à Sylla propemodum deleta. Bellatrix illa Roma a Tatio capta est, à Porſena obſessa, à Gallis incensa, à Pyrrho territa, ab Annibale concussa, suis denique armis dilacerata. Dicit aliquis: Armis & bello crescunt regna. Sed & eisdem quoque pereunt. Minus forsitan est in pace splendoris & gloria, falsa illius quidem, sed plus quietus; minus controuersia ac periculi, & proinde firmitatis plurimum. Non laboro, inquit Theopompus Rex sapiensissimus, quam amplius filijs regnum tradam, sed quam mansurum, ac stabile. Nihil ab alijs repetis, sed non abs te alijs: in quo cum utroque est periculum, siue cum fortiore congregariis, siue cum debiliore, quippe nihil est tam infirmum, cui sua ad nocendum vires desint: desitnatq; facultate omni iuuandi, ac benefaciendi, multum adhuc ad ladendum superest, tanto videlicet promptius est, malefacere, seu robore sui, seu imbecillitate nostra. Sapienter S. Gregorius Nazianenus scripsit: Quamquam Salomonis illud laudem, qui ut alijs omnibus rebus, ita bello etiam ac paci tempus suum, veluti lata lege, discernit: hoc unum tamen adyiciam, quod licet vtriusque temporis habenda sit ratio, quandoquidem iuxta illius (Salomonis) legem atque auctoritatem praclare in eorum bellum suscipitur; quamdiu tamen licet, propensiores ad pacem esse debemus. Hoc enim sublimius est, & diuinius.

S. Gregorius
Naz. orat. 3.
de pace.

IV.
Senec. ep. 15.

Itaque non temerè, neque praecipitanter ruendum est ad arma; sed diu apparandum est bellum, ut vincas celerius: quia longa belli preparatio celerem facit victoriam. Malè vicit, quem poenitet victoria. Melius est enim ignoscere, quam post victoriam poenitere. Interim nihilominus in Rep. maximè censeruanda sunt iura belli. Nam cum duo sunt.

*sunt genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim; eumq; illud proprium sit hominis, hoc belluarum: confugiendum est ad posterius, si vi non licet superiore; in quo homines feroces & violentas pugnas belluarum imitantur. Quod quia malè fieri potest, & bene; magna prudentia opus est, non solum in suscipiendo, sed etiam gerendo bello: cuius, Aristotele teste, finis est pax. Siquidem, ut S. Augustinus ait, non pax quaritur, ut bellum excitetur; sed bellum geritur, ut pax acquiratur. Esto ergo etiam Bellando pacificus, ut eos, quos expugnas, ad pacis utilitatem perducas. Manichæorum hæresi fuit, quam etiam Wiclephus amplexus est, uniuersim omne genus bellorum dammandum esse: ut de priore D. Augustinus, de posteriore Thomas Waldensis testatur. Iulianus Apostata, ut Christianos deterreret à propulsatione & vindicta iniuriarum, voluit illis persuadere, saltem Christianis illicitum esse bellare, ut de eo docet D. Gregorius Nazianzenus. Id, ut probaret, attulit illa Christi: *Si quis te percusserit in unam maxillam, prabe & alteram; & Omnis, qui acceperit gladium, gladio peribit:* & istud Pauli: *Nulli malum pro malo reddentes, ac intrà: Non vos defendentes, charissimi, sed date locum ira: Scriptum est enim: Mihi vindicta, & ego retribuam.* Et rursus: *Noli vinci à malo, sed vince in bono malum.**

Hæc contra bellum allata præcepta, bellum iustum non tollunt. Est enim vis illorum duplex. Prima, ut ad iniurias, patienter ferendas, quæcumq; inferantur, animo simus præparati; adeò, ut non solum ad unam, sed etiam ad alteram alapam æquanimitè accipiendam simus parati; non ut re ipsa alteram maxillam porrigamus. Ita satisfieri præcepto Christi, docet ipsius Christi exemplo D. Augustinus, qui percussus in facie, non fecit contra suum præceptum, *tametsi non præbuit percipienti alteram partem, sed potius prohibuit, ne, qui fecerat, iniuriam augetet, dicens: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo; si autem bene, cur me cadis?* Hoc cum diceret, impleuit cumulatissimè suum ipse præceptum, quia paratus venerat non solum in faciem percuti, sed etiam pro his, à quibus ista patiebatur, crucifixus occidi, pro quibus ait in cruce pendens: *Pater ignosce illis, quia nesciunt, quid faciunt.* Altera præceptorum illorum vis est: oportere nos iniurias illatas ita æquanimitè

Aristot. lib. 7.
Polit. cap. 2.
& 14.
S. Augustin.
ep. 107. ad
Bonifacium.
Vide S. Au-
gustin. lib. 22.
contr. Faust.
c. 74. & Tho-
mam Wal-
densem to 3.
de sacramen-
talib. tit. 14.
cap. 169. n. 7.
D. Greg. Naz.
orat. 1. in Iu-
lian.
Matth. 5.
Matth. 26.
Rom. 12.
V.

Ioan. 18.
S. Augustin.
ep. 5. ad Mar-
cellinum.